

Стеценко Надія
*к.п.н., доцент Уманського державного
педагогічного університету імені Павла Тичини*

РОЗВИТОК МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ШКОЛІ

Інноваційні процеси, оновлення та реформування системи освіти вимагають модернізації управління освітою, підвищення рівня управлінської компетентності керівників усіх рівнів, в тому числі, закладів загальної середньої освіти. Це зумовлено, насамперед тим, що загальна середня освіта переходить на нову структуру та зміст (відповідно до Концепції Нової школи та Закону про освіту), які потребують принципово нових методів керівництва та управління освітнім закладом, застосування інноваційних підходів до впровадження нової етики стосунків, що передбачають партнерські взаємовідносини. Ефективність методичної діяльності керівників залежить від їх методичної компетентності.

Методична компетентність керівників закладів загальної середньої освіти формується не лише в процесі їх теоретичної підготовки в закладах вищої педагогічної та післядипломної освіти, але і завдяки практичній методичній роботі, яку вони зобов'язані організовувати та здійснювати відповідно до своїх функціональних обов'язків в освітньому закладі.

Аналіз теоретичних досліджень розробок вітчизняних учених та дослідників Т. В. Афанасьєва, В. С. Лазарєва, В. І. Маслова, П. М. Щербаня [1, 4, 5, 6] і ін. свідчить про те, що рівень методичної компетентності керівників шкіл (директорів, їх заступників) залишається низьким в силу різних причин. Так, значна частина керівників закладів загальної середньої освіти не сприймає освітній заклад як педагогічну систему, не проявляє творчого підходу до вирішення питань методичного характеру, не використовує інновацій та погано володіє інформаційними технологіями, тощо.

Методична робота керівників освітнього закладу — це цілісна система взаємопов'язаних дій і заходів, яка ґрунтується на досягненнях науки, передового досвіду, конкретному аналізі діяльності вчителів і спрямована на всебічне підвищення професійної майстерності кожного педагогічного працівника, на збагачення й розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу школи, на

досягнення оптимальних результатів освіти майбутніх громадян незалежної Української держави.

Розвитку методичної компетентності (формуванню методичних вмінь і навичок) сприяє вся система методичної роботи в школі, яка покликана вирішувати найбільш актуальні проблеми освіти та розвитку учнів, а також оволодівати технологічними, методичними навичками та прийомами.

Директор школи та його заступники є головними методистами з організації педагогічного процесу в школі, хоча функції методичної роботи у них відрізняються між собою: директор школи намічає стратегічні завдання та організовує їх вирішення, заступники займаються вирішенням тактичних завдань.

Правильно організована керівником освітнього закладу методична робота дозволяє оперативно надавати допомогу всім учасникам педагогічного процесу в школі, а структуроване та чітке планування методичної роботи на базі діагностико-аналітичних результатів вивчення шкільного колективу освітнього закладу дозволяє уникнути багатьох труднощів та перепон на шляху реалізації мети освіти. Для визначення змісту, форм і методів методичної допомоги педагогічним працівникам важливе значення має проведення систематичного моніторингу результативності методичної роботи, який можна організовувати через:

- діяльність методичної ради, методичного об'єднання вчителів-предметників, методичного об'єднання класних керівників;
- проведення психолого-педагогічних семінарів для педагогічних працівників освітнього закладу;
- надання індивідуальних консультацій для учителів та класних керівників;
- організація роботи школи професійного росту молодих учителів;
- відвідування та аналіз уроків, виховних справ;
- вивчення та поширення передового педагогічного досвіду, тощо.

В процесі планування, організації та здійснення методичної роботи в освітньому закладі у керівників виробляються методичні навички та вміння різного рівня, в залежності від функціональних обов'язків.

Разом з тим, у ході дослідження було з'ясовано, що практично всі керівники шкіл зіштовхуються з одними ж і тими труднощами:

важко здійснювати мотивацію педагогічних працівників, рішуче діяти у нестандартних ситуаціях, організувати партнерські відносини в учительському колективі, залучати учителів до використання інноваційних технологій, грамотно надавати методичну допомогу. Дехто з керівників висловлювався, що заклади післядипломної освіти роками не змінюють своїх програм підвищення кваліфікації.

Розвиток методичної компетентності керівників закладів загальної середньої освіти – тривалий процес, він повинен відбуватися безупинно, протягом їх професійної діяльності як учителів чи керівників, починаючи з навчальної підготовки студентів у педвузах, в процесі підвищення кваліфікації та післядипломної освіти, на методичних об'єднаннях та курсах, а також в процесі здійснення самоосвіти.

Список використаних джерел:

1. Афанасьєва Л. В. Компетентнісний підхід як освітня інновація у підготовці майбутніх менеджерів організацій / Л. В. Афанасьєва // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Пед. науки. - 2012. - № 7, ч. 1. - С. 40-44.
2. Закон України про освіту. [Електронний ресурс] / Про освіту // Закон України «Про освіту». – Режим доступу до ресурсу : <https://ru.osvita.ua/legislation/law/2231/>.
3. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
4. Лазарєв О. Критерії, показники та рівні сформованості професійної комунікативної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю / О. Лазарєв // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. - 2014. - Ч. 1. - С. 210-216.
5. Маслов В.І. Концептуальні засади розробки орієнтовних стандартів змісту компетентності фахівців [Електронний ресурс] / В.І.Маслов // Освітологічний дискурс. – 2010. – № 2. – Режим доступу до ресурсу : http://innovations.kmpu.edu.ua/ENFV/2011_2/11mvizkf.pdf.
6. Щербань М. П. Педагогічні основи правової культури вчителя і керівника навчального закладу / М. П. Щербань // Педагогічна культура вчителя : навч. посіб. / за ред. П. М. Щербаня. – К. : Вища школа, 2010. – С. 90–115.